

СВІТОВИЙ ДОСВІД ФУНКЦІОНУВАННЯ ДЕРЖАВНИХ БАНКІВ ТА МОЖЛИВОСТІ ЙОГО АДАПТАЦІЇ В УКРАЇНІ

Державні банки займають важливе місце у забезпеченні фінансової стабільності, реалізації економічної політики уряду та підтримці стратегічних секторів економіки. Для України, де державний банківський сектор має значну частку в активах, актуальним є питання удосконалення моделі їхнього функціонування з урахуванням світового досвіду.

Світовий досвід діяльності державних банків свідчить про їх значний потенціал для активної участі у забезпеченні економічного росту суспільства. Яскравим прикладом цього факту є прискорені темпи зростання економіки КНР. Централізована політика Китаю висуває суворі вимоги перед державними банками щодо фінансування державних програм та проєктів не за критерієм комерційної вигоди, а за наказом уряду (навіть якщо об'єкт фінансування є збитковим). Отже завдяки жорсткому контролю з боку держави за діяльністю державних банків, вони здатні швидко реагувати на зміни як у зовнішньому, так і у внутрішньому фінансово-економічному середовищі та оперативно перенаправляти фінансові потоки у ті галузі та підприємства, що найбільше потребують додаткового фінансування [1,2].

У країнах Латинської Америки серед найбільш успішних прикладів державних банків можна виділити: NAFI (Національна фінансова корпорація) у Мексиці, BNDES (Національний банк економічного й соціального розвитку) у Бразилії та COFIDE (Фінансова корпорація розвитку) у Перу. У цих країнах державні банки здійснили значний внесок у реалізацію стратегічних напрямів державної економічної політики. Діючи ключовим фінансовим інструментом держави в розвитку реальної економіки, вони активно використовували різноманітну систему пільг та інші інструменти орієнтуючись на пріоритети та завдання, що стоять перед тією або іншою країною. У державній інвестиційній політиці особливе місце посідає бразильський BNDES, що активно долучається до реалізації широкого кола державних інвестиційних програм та проєктів, які мають важливе значення для економічного комплексу країни.

Значну роль державні банки відіграють у перебудові економік навіть таких промислово розвинених країн, як Японія, Італія, Німеччина та Нідерланди. До прикладу, в Японії вагомим є державна підтримка національного бізнесу, зокрема банківського. На відміну від західної моделі, де держава активно втручається в економіку, японська модель носить більш превентивний характер [3].

Світовий досвід свідчить, що державні банки є ефективним інструментом реалізації економічної політики та підтримки стратегічних секторів економіки. Вони здатні оперативно реагувати на зміни у фінансово-економічному середовищі та спрямовувати ресурси у пріоритетні галузі, навіть якщо це не завжди приносить прямий прибуток. Для підвищення ефективності діяльності державних банків України у першу чергу потрібно удосконалити корпоративне управління, впровадити повний моніторинг за діяльністю даних банків, оскільки це надасть можливість більш повно та прозоро оцінювати результати їх роботи та дозволить швидко впроваджувати певні заходи для забезпечення їх платоспроможності у мінливих фінансово-економічних умовах. Також потрібно оптимізувати фінансові стратегії з чітким визначенням пріоритетних секторів, розвивати інноваційні фінансові продукти для підтримки малого і середнього бізнесу та забезпечити ефективне використання державних інвестицій.

Список використаних джерел:

1. Чмута І.М. Особливості функціонування державних банків у банківській системі України. Проблеми економіки. 2011. № 4. URL: https://www.problecon.com/export_pdf/problems-of-economy-2011-4_0-pages-135_138.pdf
2. Барна М.Ю., Руцишин Н.М. Світовий досвід реалізації потенціалу банківської системи в забезпеченні інституційних змін та структурних реформ. Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського. 2019. № 6. URL: https://www.econ.vernadskyjournals.in.ua/journals/2019/30_69_6/30_69_6_1/26.pdf
3. Пшик Б.І., Федуняк І.О. Зарубіжний досвід функціонування і діяльності банків розвитку: уроки для України. Вісник університету банківської справи НБУ. 2013. №2. URL: http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?Z21ID=&I21DBN=UJRN&P21DBN=UJRN&S21STN=1&S21REF=10&S21FMT=JU_U_all&C21COM=S&S21CNR=20&S21P01=0&S21P02=0&S21P03=IJ=&S21COLORTERMS=1&S21STR=%D0%96100128